

mel i sucre **ORFÈS TORRES**

Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Març de 1990, núm. 117



EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU



MEL I SUCRE - Març, núm. 117. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan

LOCAL SOCIAL: Casa de Cultura, carrer de Bellavista, 13.

CONSELL DE REDACCIÓ: Gracià Sánchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

NOTA: S'adverteix als possibles lectors de MEL I SUCRE que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

COBERTA: Al Cel Sia.

CONTRACOBERTA: Jovenetes de la vila.

Imprès a: Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 Manacor.

— Notícies locals.

— L'Ull de Vidre.

— Històries curtes, per Gracià Sánchez.

— El problema, per Mateu Sastre.

— Les festes d'hivern, per Catalina Gayà.

— De Juan Guerra, un a cada casa, per Andreu Bauçà.

— Pluviometria, per Miquel Pastor.

— Fotos de les festes de Carnaval i l'Enterro de la Sardina.

— Quin temps aquell, per Bàrbara Matas.

— Melisucresport, pel Ciutadà.

— Toponímia santjoanera: Sa roca d'en Picarola i sa potada des cavall del Rei En Jaume, per Francesc Canuto.

— Mel i Sucre, dolcet dolcet, per Joan Bauçà.

— Cartes al director.

— Trossos: Història. La pintura de l'altar de l'església, per Miquel Company, Guillem Florit i Mateu Sastre.

— Testament de la Sardina.

— Agenda.

NOTÍCIES LOCALS

- Les fresses s'ensenyoriren dels carrers de la vila la darrera setmana de carnaval: poguérem veure les primeres el Dijous Llarder, sobretot al·lotea; el dissabte vespre el jubileu es va generalitzar: fresses, bubotes, comparses, i gent de paisà feren bullir la vila. De totes maneres poques hores després el nombre de fresses havia minvat considerablement, i el diumenge no s'en deixà veure cap.

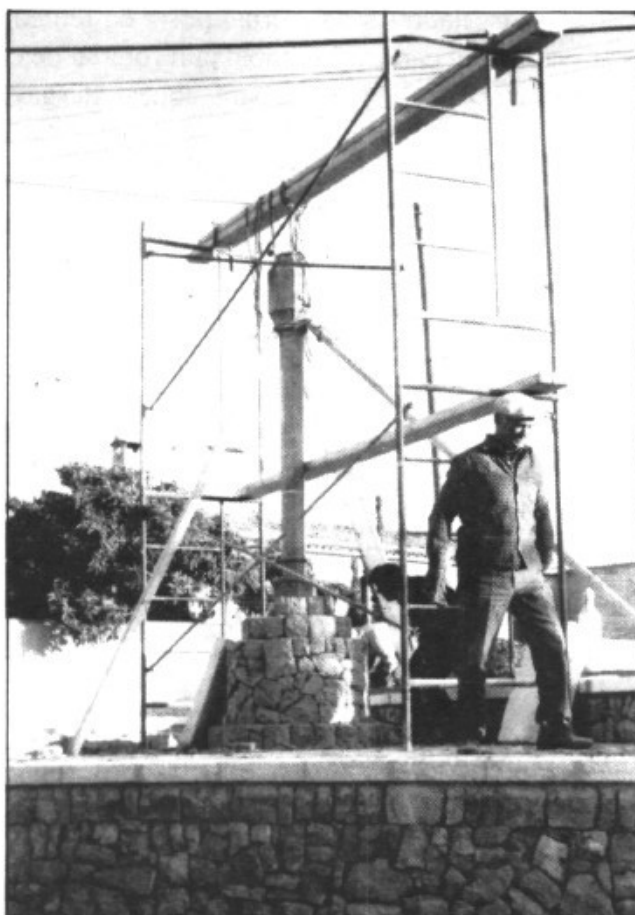
Dimarts dia 27 hi hagué Rueta escolar a l'horabaixa. La participació va ser sonada, fins i tot amb sonadors. Mestres i al·lots feren fressa fins que hi hagué alè.

Al vespre tot el poble es va aixecar endolat per acompanyar el sardinot de quasi deu metres cap a la seva fi. Llàstima del vent que deslluí un poc la festa i que va fer que s'acabàs abans d'hora, malgrat n'hi hagués que vetlaren fins altes hores de la matinada enrevoltant les cendres del monstre.

- La Creu d'en Revull torna presidir la cantonada de la carretera de Petra amb el camí de Son Baró. Com que ja està beneïda de fa temps, les autoritats no saben cert si s'haurà de repetir el ritual o si encara li dura.

- El responsable de la previsió del temps que surt a l'agenda demana públicament disculpes als nostres lectors pel seu poc encertat pronòstic del mes de febrer. És que aquest ha estat un febrer disforjo: poca aigua, poc vent, molta boira els matins i sol d'estiu el migdia. La gent que ha aprofitat les rebaixes per comprar roba d'hivern a bon preu, no l'hauran poguda estrenar tan prest com es creien, però... per ventura encara hi seran a temps.

- Precisament aquest inesperat "estiuet hivernenc" ha provocat una passa de constipats, gripots i malestars generals. El Centre Sanitari ha registrat jornades d'*overbooking* i l'apotecaria ha despatxat pastilles i xarops a balquena.



- La Conselleria d'Agricultura ha perdut els papers, almenys amb el control de les cuques dels pins. Tots els pinars del pla de Mallorca estan delmats per aquesta plaga. Per això volem recordar que les aus insectívores són el millor remei, i el més econòmic, per controlar aquesta plaga. Els caçadors d'escopeta i enganalls farien bé de fer una caça més selectiva.

- El divendres 16 de febrer la Cooperativa va fer un sopar de germanor a Can Tronca. A més de socis i amics, hi assistiren les màximes autoritats agrícoles del Govern i del municipi. Parlaren el president de la Cooperativa i el conseller d'Agricultura, i després els convidats feren els honors als plats de madò Maria.

L'Ajuntament ha comprat un sistema de comunicació per ràdio, compost per una unitat fixa, ubicada a la Casa de la Vila, i dues de mòbils, que duren els policies municipals.

Amb això haurien de millorar els serveis que ens ofereix l'Ajuntament i s'hauria de posar una mica més difícil el pròsper negoci del robatori.

- Els lladres s'han tornat posar en feina: aquesta vegada li ha tocat a na Joana Ditalera; el dissabte de carnaval horabaixa li foteren de ca seva una torre musical, i això que hi va ser quasi tot l'horabaixa. Quan s'acabarà aquest desgavell?

Parlant de malifetes, els lladres diversifiquen els seus interessos i actuen tant al poble com a foravila. Han robat una dotzena de sacs de femada, un motocultor...

Com avançàvem el mes passat, el CDS local té nou president, en Joan Oliver, *Marranxó*, i nova secretària, na Francisca Estelrich, *de la Creu*. Sembla que la capacitat d'emulació dels aficionats locals a la política no té límit. Els militants d'aquest partit, que no són multitud, tenen prou gent per tenir un sector crític.

El nom del col·legi públic de la nostra vila sembla que durà coa. Les discrepàncies són manifestes: hi ha partidaris que dugui el nom de fra Lluís Jaume, d'altres volen que dugui el de Joan Mas (mestre Pagès), d'altres el de Son Juny i molts d'altres es reserven l'opinió. Que té més un nom o l'altre si d'aquí a deu anys no hi haurà al·lots per omplir l'escola.



GRUPO  ZURICH

Tallers Morlà - Gayà

c/ de Solanda, sn
tel. 52 62 10
Sant Joan

BAR

CAN TRONCA

Palma, 1
tel. 52 60 97
Sant Joan

El Tribunal Superior de Justícia de Balears ha declarat il·legal la creació de la policia rural del Pla, que era una proposta en la qual participava l'Ajuntament de Sant Joan. De tota manera això pot tenir un efecte positiu sobre el que la gent pensa, perquè, com deia Modest Prats en el programa *La vida en un xip* de l'altre dia, si la llei va contra la raó el que hem de fer és anar contra la llei.

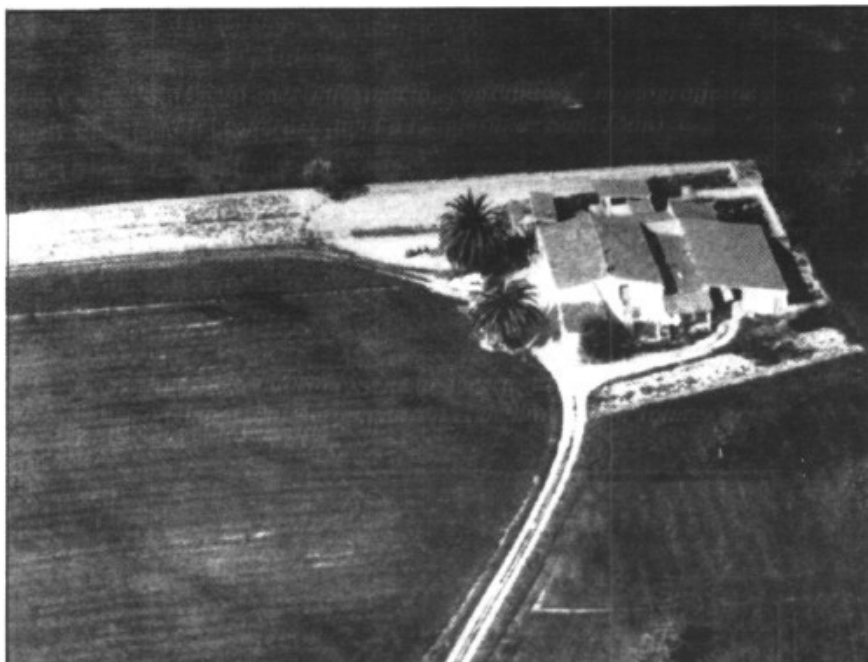
La parròquia de Sant Joan ha realitzat un vídeo sobre Consolació i sobre l'església. També ha editat un fullet sobre la Sagrada Família. Es veu que la modernitat àudio-visual també ha arribat als afers divins.

Aquests darrers dies hem pogut veure com la Guàrdia Civil fa voltes per la vila a altes hores de la matinada. No sabem què cerquen, ja que de lladres no n'han trobat cap. Deu ser per això que ara els robatoris també es fan a plena llum del dia?

També, parlant de la Guàrdia Civil, hem de dir que a principis del mes de febrer varen repartir un pamflet on s'endevinaven les cares d'alguns anomenats delinqüents armats molt perillosos del GRAPO, que sembla que circulaven per l'illa amb males intencions. Qui sap on són!

Diuen que la finca de Gossalba és venal. Però si voleu comprar-la us hauréu de buidar les butxaques i qualche cosa més, perquè si no teniu quaranta-dos (42) milions de pessetes només lapodreu contemplar des de la carretera.

Dia de 7 de febrer hi va haver un eclipsi total de lluna. Duguérem un poc de mala sort, ja que durant les tres o quatre hores que durà el cel estigué gairebé tot el temps tapat.



floristeria
NICOLAU

plantes
flors
corones

cta. de Manacor, 15 tel. 52 60 26 Sant Joan



perruqueria
MARIA ANTÒNIA

perruques postissos talls moderns



c/ Consistori, 12

Sant Joan

L'Ajuntament ha aprovat un projecte de canalització d'aigua potable que abasteixi el nostre poble. El cost total del projecte és d'uns cent quaranta milions de pessetes. Sembla que hi haurà quatre fases: captació de cabal, realització de l'artèria principal o xarxa del carrer Major, instal·lació de la xarxa als carrers d'ambdós costats del carrer Major i instal·lació de la xarxa a les zones més extremes i allunyades del carrer Major. També està previst que l'aigua arribi a Consolació i fins al camí de les Casetes.

S'ha convocat el XIX Certamen Poètic "Verge de Consolació" amb el patrocini de l'Ajuntament i l'organització del Centre Cultural.

El 8 de febrer vengué la unitat mòbil de l'Associació de Donants de sang. Que sapiguem no hi va haver denous. El poble va respondre de primera i segueix essent un dels que tenen un percentatge més alt de donants. És lloable aquest altruisme dels santjoaners.

S'eternitzen les obres que GESA fa a uns quants carrers de la vila. A més, l'acabat és bastant groller i ja veurem què en serà quan estiguin acabades.



NO LA VOLEM OFEGADA

LA VOLEM BEN VIVA

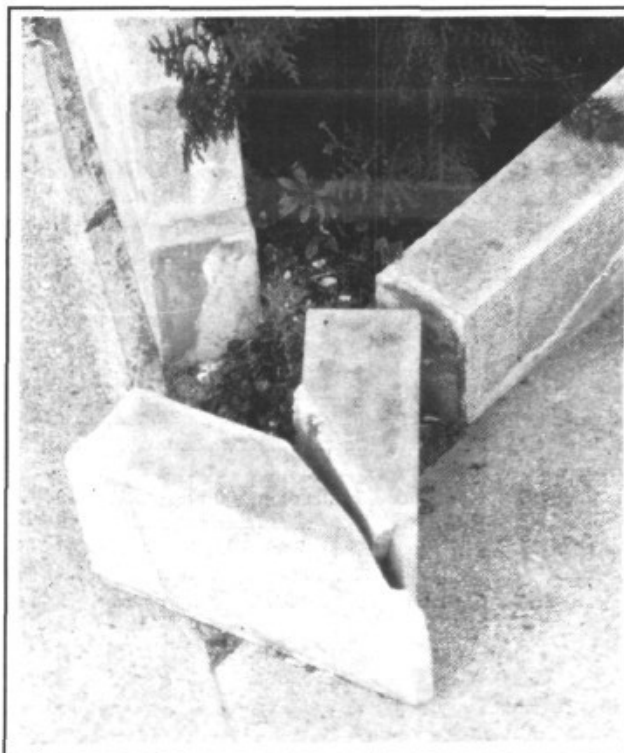


A Sant Joan sa Sardina
no la se poden menjar
i de tan grossa que està
ell pareix una tonyina.

Uns diuen que és raça fina,
altres que raça de bacallà,
ningú ho pot confirmar,
qui manco en sap més opina.

Sa directiva està que trina
perquè ningú la vol tastar,
i ara l'hauran de cremar
perquè fa olor que marina.

L'ULL DE VIDRE



No hi ha perquè parlar gaire si amb poques paraules basta. Com a mostra aquestes imatges: Hi ha una cosa anomenada **qualitat de construcció**, i al nostre poble es veu que no n'han sentit ni la remor.

El *bordillo* de la jardinera de la plaça més nova de la vila i la vorera del carrer dels Molins, darrera la casa de cultura, refeta pels treballadors de GESA no fa ni una setmaneta, en són exemples vergonyosos.

Qui se n'hagi de fer càrrec, que se'n faci, i manco badar que per això cobren i pagam.

Bote Club Ocotme.....	250
Plato hondo y llano Trianon	115
Plato postre Trianon	94

HISTÒRIES CURTES

La revolució

Un vell refrany mallorquí diu “no canviïs les carreres velles per les novelles”; aquest refrany és la mostra més clara de la mentalitat del nostre poble i del que ha estat el món fins fa pocs dies.

Avui, no sé si per sort o per desgràcia, ha deixat de ser una veritat; el món s'ha posat a fer massa via i la precaució ha estat trepitjada per anar cap a un nou sistema, un nou món que no sabem que ens depararà. Tot està canviant: l'educació, la cultura, els sistemes polítics, el món del treball, la religió, la llengua, la tècnica, les relacions personals i fins i tot el clima i la natura pareixen que canvien més ràpidament del que era el seu cicle.

El nostre món s'està formant impersonalitzat, en una carrera frenètica i col·lectiva de cap a l'obtenció de benestar, riqueses, poder, etc, sense respectar gens els altres, els sistemes preestablerts, la pròpia cultura...

Una nova revolució s'acosta; aquest canvi radical ja comença a saccar el món i augmenta progressivament, apareixen o s'expandeixen tots els extrems, ultradretans/ultraesquerrans, destructors de la naturalesa/verds, ultrareligiosos/ateus, proavortament/antiavortament, blancs contra negres, nord contra sud, est contra oest, constructors contra conservacionistes, i un llarg etc.

Crec que un altre cop s'ha romput l'equilibri del món, però no sé perquè me'n preocup, per ventura només s'acompleix altra vegada la teoria de l'evolució i només sobreviuran els més forts i la resta que se'n vagi a can norris.

Avui voldria esser un berlinès de l'est

Després de quaranta anys he pogut passar per davall la porta de Brandenburg, després d'aquestes darreres setmanes ben

mogudes avui m'he posat el traje nou i he decidit passar a “l'altre part”; no he fet res de tot el dia, tan sols passejar-me i mirar, entre altres coses perquè no tenia doblers.

He vist com els meus compatriotes, amb cares de despistats, anaven d'una banda a l'altre contents, amb les seus nins i les seves esposes, i s'aturaven als mostradors per mirar allò que no podien comprar, i també un venedor de fruita que no donava abast a vendre taronges i plàtans. Pareixíem tots iguals, els d'una banda i els de l'altra, només la indumentària i l'expressió a la cara d'esser com els germans petits de la casa ens delatava.

El dia ha passat aviat, cansat me'n torn amb els meus veïns cap a la nostra banda, tan sols fris d'arribar a ca meva ja que és veritat allò de “casa meva per pobra que siguis”.

Per ventura demà hi tornaré.

T'avorreixes o fas política

L'escàndol ha esclatat, el Psoe i n'Alfonso Guerra són l'objectiu, se'ls ha acusat de tràfic d'influències. Els polítics haurien d'anar més amb compte amb aquestes coses perquè sinó després ja veis el que passa: que fan oi.

Tot començà amb Juan Guerra, l'*hermaníssimo*, que no deu esser gens colló perquè se n'ha aprofitat i n'ha sortit ric.

El trui l'han mogut els periodistes, sobretot perquè al Parlament tant el Pp, CiU... han anat alerta a fer massa renou per por de sortir-ne esquixats; ja se sap que la merda com més la remouen més pudor fa.

A la fi no ha passat res, tot segueix per l'estil, i que xupi tot el que pugui, però alerta a fer-ho massa *asquerós*.

Gracià Sànchez Font

EL PROBLEMA

Al número passat de *Mel i Sucre* jo mateix signava uns articles titulats genèricament «2 manifestacions d'1 sol problema», on quedaven mitjanament clares quines eren les manifestacions, però no tant quin era el problema.

La deducció, crec, però era prou clara: el problema és l'estat de les coses que permet aquestes manifestacions (prohibició d'etiquetar aliments en català i la tergiversació que fan els diaris de Ciutat respecte dels protagonistes, en la seva majoria, de la delinqüència — i de la seva repressió— a Mallorca, a les quals en podríem afegir moltes d'altres, i no cal posar exemples).

El problema és, doncs, la situació en què es troben les illes Balears (i altres territoris de l'estat) respecte dels òrgans de poder de l'estat espanyol; una situació que qualcú ha qualificat de colonial, i amb raó. Vegem aquestes raons:

És típic de les situacions colonials que els caps amb responsabilitats més elevades a les colònies siguin membres de la mateixa elite dirigent que és al capdavant de l'estat: a Mallorca, fins fa pocs anys, el delegat del govern ha estat quasi sempre castellà, o almenys de parla castellana, actualment encara no és massa clara la situació en què ens trobam; els caps de les diverses policies, les delegacions perifèriques de l'estat... encara ara són regides per espanyols de bon de veres, les «cabezas castellanas» que, segons Ortega y Gasset, són les úniques que «tienen órganos adecuados para percibir el gran problema de la España integral» (vegeu al respecte *S'Arenal de Mallorca*, número 190 del primer de març d'enguany).

També és comú a les situacions colonials que l'oligarquia autòctona es transformi per adquirir els hàbits i creences de l'élite dirigent de l'estat: el cas de la noblesa mallorquina és prou clar en aquest aspecte, i és també el mateix cas dels que volen que els seus fills parlin bé el castellà (i només el castellà) perquè no hagin de patir la mateixa vergonya que els seus pares que no el parlaven prou bé.

És comuna també l'espoliació financera i de recursos, impeding que es puguin articular entitats financeres amb prou solvència al marge del control de l'estat o dels poders que li fan costat; impeding que es generin uns beneficis que es puguin administrar íntegrament al país on són generats i decidint, per tant, si cal ser solidaris o no, però no imposant la solidaritat com una forma de vestir l'espoli (però això ja són qüestions d'imatge, per quan els arguments de les armes o de la pura i simple ignorància ja no serveixen o no són convenients).

Des d'aquest punt de vista, també té especial rellevància la desídia que hi ha a les diferents delegacions dels poders estatals: les colònies —la perifèria— són vistes pels funcionaris com a simples zones de pas, tot esperant la possibilitat d'accedir a llocs de més responsabilitat a la pròpia metròpoli (un cas clar és el dels jutjats, en què el mateix president de l'audiència va manifestar que la lentitud amb què es resolen els expedients es deu, en part, al poc esment que hi posen els encarregats en una solució ràpida, ja que se senten «només de pas» cap a càrrecs millors, sobretot a Madrid).

El foment dels odis i les lluites internes entre el poble colonitzat per, partint dels problemes latents que sempre hi ha a qualsevol comunitat, fer-ne un problema irresoluble i d'aquesta manera amagar altres problemes més de fons, que afecten l'estructura tota del sistema. El cas del gonellisme a Mallorca és prou explicatiu en aquest aspecte, i va sent hora d'explicar a tot arreu i sense defallir el vertader abast del problema gonella: dels del moment que els mallorquins (i els altres pobles no castellans de l'estat) deixin de sentir-se un poble diferent dels espanyols en sentit estricte, s'haurà aconseguit el somni dels gonellistes i de tots els apologistes de l'Espanya imperial, com deia no sé qui: una sola nació, una sola llengua i una sola religió.

Adobem-ho tot amb un parell de migracions massives a l'interior de l'estat, amb uns mitjans de comunicació obertament a favor del procés d'uniformització, un poc de sal i un poc de pebre, i tendrem el còctel servit i ben actual: la Mallorca de 1990, ni més ni pus.

El conflicte però, hi és, encara. I en aquesta classe de conflictes mai no s'arriba a un terme mig: o bé l'endreces o bé l'esguerres del tot. I aquesta és la disjuntiva de la Mallorca actual, el moment històric que vivim: o ens establim definitivament com a poble diferenciat o, també definitivament, som, a la fi, Espanya amb tots els ets i uts (i un exemple gairebé del tot aconseguit d'aquest procés ens ho mostra Andalusia, que després de la conquesta castellana no pogué mai aspirar a ser res més que un apèndix de Castella).

M. Sastre

LES FESTES D'HIVERN



Com diu en Pere Fons, un poble no té res d'impossible. Amb això vol dir que quan un poble per petit que sia es proposa un objectiu, les forces que s'ajunten no són el resultat d'una suma, sinó més bé en són la multiplicació.

A Sant Joan en són una mostra les festes que des de Nadal s'han organitzat: Sant Antoni, les matances del Club Temps lliure, la Rua i l'Enterro de la Sardina.

Pel que fa a la Rua es pot afirmar que va ser un autèntic èxit de participació i que va superar la de l'any passat. Si analitzam perquè aquest èxit veurem que no és degut a l'insuficient suport econòmic de l'Ajuntament. Tampoc no es pot atribuir als organitzadors, encara que tota festa o activitat lúdica ha de comptar amb una bona organització perquè es dugui a terme.

A qui s'ha d'atribuir el vertader protagonisme de la Rua és a tot un poble que acudí

massivament (uns de forma activa i altres com a simples espectadors) a aquesta festa.

Cal destacar que si el Club Temps lliure, organitzador de la Rua, hagués comptat amb més mitjans, materials i professionals, la participació hauria estat més lluïda. L'esforç dels organitzadors va ser el màxim per donar una òptima rendibilitat als pocs recursos disponibles.

Així i tot, la nit del 24 de febrer fou una demostració del que afirma el rector de Maria: "el poble no té res impossible, quan s'ho proposa". Poguèrem veure disfresses creatives, gent amb ganes de bulla, obsequis de tota mena, només amb el sa propòsit de riure's cadascú d'ell mateix, de convertir-se per una nit en un personatge distint del quotidià i també disposats a fer riure els altres.

PER MOLTS D'ANYS!!

Catalina Ll. Gayà

DE JUAN GUERRA, UN A CADA CASA (política)

Una de les característiques principals dels polítics de per aquí, i de per allà, és la hipocresia. Són capaços de xapar-se els vestits davant la corrupció dels seus adversaris i en canvi les faltes dels seus les pugen a la categoria de virtuts. Tal vegada sigui, la hipocresia, la senyal d'identitat que uneix més els polítics de dretes amb els d'esquerres, o viceversa. Els exemples són diaris, i prou clars, només en falta un que les vulgui comparar. Anem per feina.

Un dels germans del vice-president del govern de l'Estat és la persona més famosa que hi ha en aquests moments pertot arreu. La premsa, amb el descobriment de totes les seves activitats comercials, ha aconseguit fer més famós Juan Guerra que molts d'actors i cantants. Aquest individu, perquè és germà de qui és, ho aconseguia tot: des de tenir un despatx oficial en un edifici oficial, sense cap nomenament ni sense que en sortís després el responsable del permís d'utilització, fins a trobar totes les portes obertes per renegociar tota casta d'activitats. El seu germà vice-president diu que no s'havia adonat que el germanet havia canviat el seu Seat Panda per un Mercedes. Tota l'oposició política ha de-

manat la dimissió del vice-president, i ell, com tot bon polític, ha continuat com si no hagués passat res. Fins i tot, agrupacions socialistes, com la de l'Hospitalet del Llobregat (Barcelona), han organitzat actes de suport al vice-president, per, supòs, fer que la creu d'haver de tenir un germà tan espavilat sigui més bona de dur. Si decideix assistir-hi, i s'acompanya del pare González, només els faltaria apagar el llum.

Passades unes quantes setmanes de l'assumpte Juan Guerra ens sorprèn la realització d'un sopar homenatge-adhesió al batle de Marratxí per UM, i alhora vice-president del Consell Insular de Mallorca, sr. Guillem Vidal. El sr. Vidal havia estat condemnat pel Tribunal Superior de Justícia de les Balears a sis anys i un dia d'inhabilitació com a batle del seu municipi. La condemna era el resultat d'un llarg procés judicial, que s'havia obert a rel d'unes irregularitats en la concessió d'un permís d'obra a l'esposa del batle, la manipulació del llibre d'entrades de l'Ajuntament i el no ajustament de les obres al permís.

Dic ens sorprèn, i no és precisament l'acte allò que ens sorprèn, sinó les persones que hi assistiren. L'acte no ens sorprèn, ja que

Elèctrica **PEP DES SAIG**

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8
tel. 52 63 23
sant joan

COOPERATIVA AGRICOLA de Sant Joan

tota casta de productes per al camp

c/ de Petra, sn
tel. 52 63 24

un està vacunat contra tot tipus de sorpreses, i que a Mallorca es faci un homenatge a un condemnat per la justícia no és gens estrany. Coses més grosses han passat. El que sorprèn és, per falta d'oportunitat política, de tacte, de seny i de respecte cap a la justícia, la presència de les nostres màximes autoritat illenques: el senyor Cañellas, president del Govern Balear; el senyor Verger, President del Consell insular de Mallorca; consellers del Govern i deu batlles d'Unió Mallorquina a la Part Forana, entre molts d'altres polítics. De totes maneres, el senyor Cañellas va declarar que hi assistia fora corbata i a títol personal, com si el fet de ser president del Govern Balear fos un vestit de posar i llevar.

Molts dels assistents eren els mateixos diputats del Parlament Balear, que amb els seus vots havien nomenat els integrants del Tribunal Superior de Justícia de les Balears. El mateix condemnat és també diputat al Parlament Balear i, per tant, havia elegit els magistrats que més tard l'havien jutjat.

A la vista dels fets, i del record del líder del Partit Popular, senyor Aznar, que criticava el cas Juan Guerra, no queda més remei que recordar la dita tan famosa de veure la palla a l'ull de l'altre i no veure la biga al seu propi ull.

Els del la FSB-PSOE, d'aquí, han fet el mateix que abans havia fet el senyor Aznar, davant el sopar homenatge de la poca vergonya: han posat el crit al cel, els molt hipòcrites.

Si l'exemple arrela, només ens queda esperar que quan "El Cebolla", "El Sero", "El

Piraña" o "El Letanías", tots coneguts xoriços-delinquents de la capital, surtin de la presó, els esperi un "merescut sopar homenatge" de part dels col·legues i amics per consolar-los de com havien patit. Serà la culminació a aquestes representacions esperpèntiques a què ens tenen darrerament tan acostumats els nostres dirigents.

Possiblement algun dia sentirem declarar tots aquests homenajadors de delinqüents-administratius i, per tant, tan respectuosos amb les sentències judicials la seva gran fe i confiança en la Justícia, amb majúscules, quan les sentències els siguin favorables, naturalment. Cínics i fariseus tots ells.

L'única conclusió possible davant aquesta catefa de despropòsits només és una: de Juan Guerra n'hi ha un a cada casa de quasi tots els polítics. Amén.

Andreu Bauçà

PD: Podríeu haver continuat l'enfiloll amb: diputats socialistes del Parlament Balear que alhora exerceixen d'enginyers i arquitectes, i presenten projectes a diversos municipis; un conseller del Govern Balear que assessora jurídicament una empresa urbanitzadora a la zona de Felanitx; o amb un conseller del Consell Insular de Mallorca que al mateix temps és el secretari de l'Ajuntament de Sóller, i que qualche vegada va al seu treball a l'ajuntament en un cotxe oficial del Consell, pagat per tots els contribuents. Hi ha més Juan Guerra que llonganisses.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom: _____
 Cognoms: _____
 Carrer: _____ núm: _____
 Població: _____ cp: _____
 Banca o Caixa: _____ núm. de compte: _____

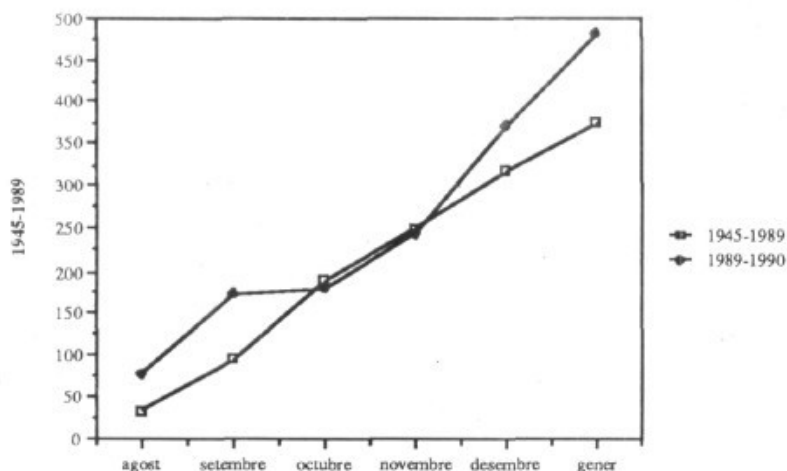
firma

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista, 13

PLUVIOMETRIA

Any agrícola

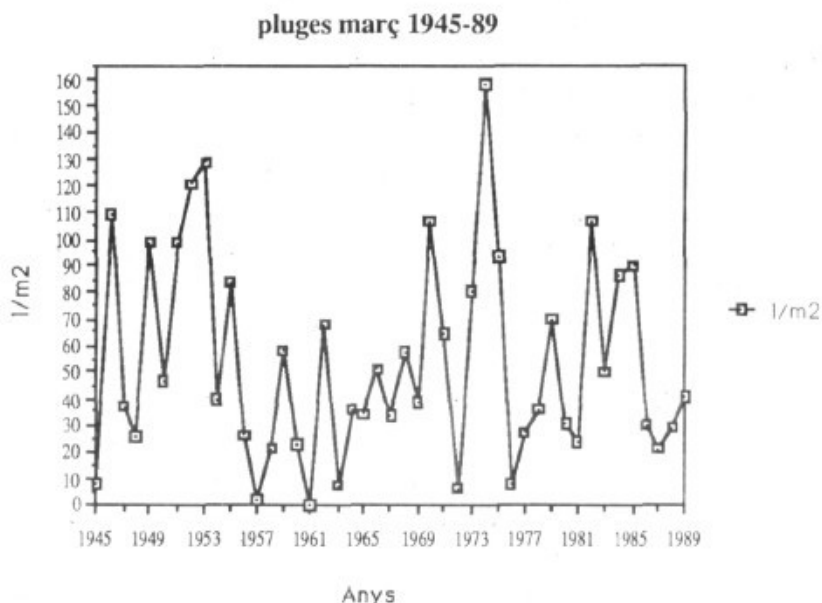


Any agrícola

Començam aquest any agrícola al mes d'agost perquè el juliol és el menys plouent. És com si començàs la temporada a l'agost. Si posam la mitjana mensual acumulada dels quaranta-cinc anys i l'acumulada de 1989-90 s'observa la normalitat relativa de l'any present.

Pluges març de 1945-89

A la sèrie de 1945 a 1989 més de la meitat dels anys no arriben a 50 mm durant el mes de març. Les quantitats recollides van dels 0 litres l'any 1961 o 1,5 de 1957 a 158 de 1974.

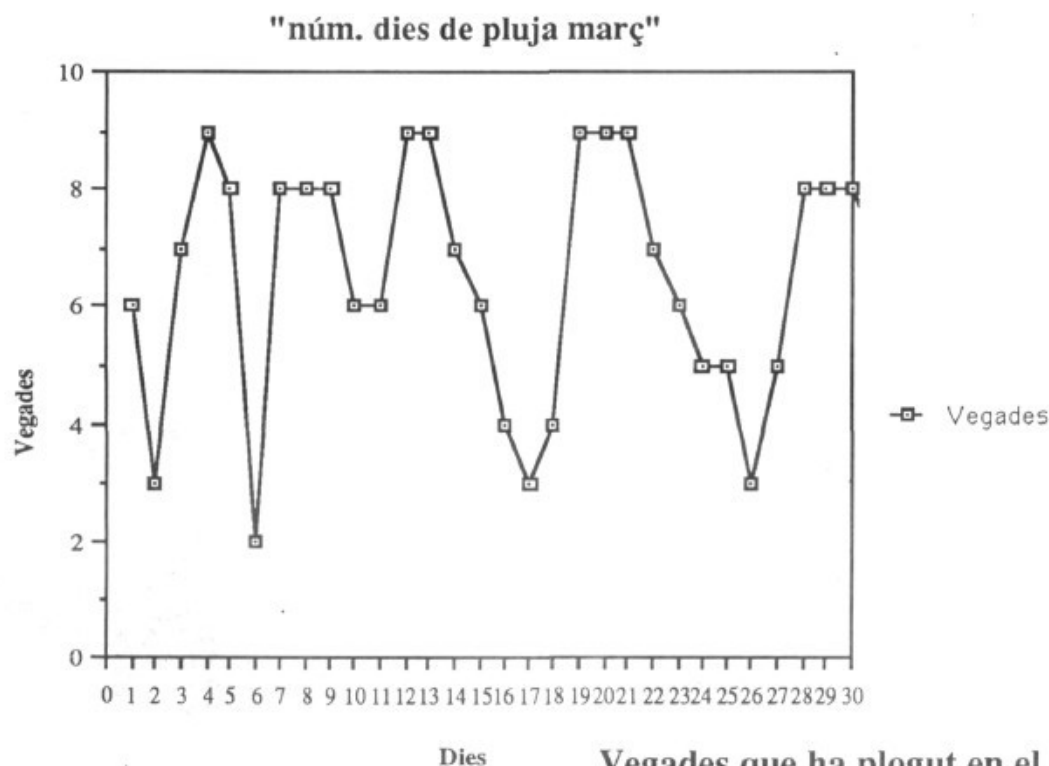


Dades mensuals de març agrupades per grans intervals

A disset dels quaranta-cinc anys les pluges registrades el mes de març han estat entre 10 i 40 mm. Per altra banda es tan poc freqüent que no arribi a 10 com que passi de 100 mm

Mesos que ha plogut entre l/m²	Freqüència	Freq. acumulada	l/m² recollits	quantitat acumulada	
0 - 10	6	13,3	6	13,3	
10,1 - 30	9	20	15	33,3	
30,1 - 50	10	22,2	25	55,5	
50,1 - 70	7	15,5	32	71,1	
70,1-100	7	15,5	39	86,6	
>100	6	13,3	45	100	

Nombre de vegades que ha plogut el dia del mes de 1971 a 1989



Vegades que ha plogut en el dia del mes

Aquesta gràfica no és orientativa i només curiosa. El mes de març és a més irrellevant. Mirant les dues quinzenes, la primera i la segona en els vint-i-un anys plou pràcticament els mateixos dies, 102 la primera, 106 la segona. Si feiem grups de set dies, la pendent suau de la segona a la quarta no és res més, probablement, que casualitat pura.

Nombre de dies que ha plogut

En aquests vint-i-un anys, 1969-1989, no ha plogut mai menys de quatre dies; un any sí i un any no ho ha fet entre set i dotze dies, encara que és més normal entre set i nou que no de deu a dotze

Nombre de dies que ha plogut en el mes	Freqüència	%
< 4	0	0
4 - 6	4	19,04
7 - 9	7	33,3
10 - 12	5	23,8
13 - 15	4	19,04
> 15	1	4,76

Miquel Pastor

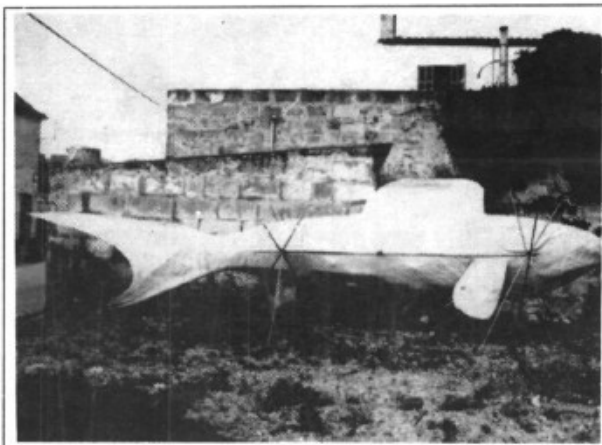
RUA RUETA

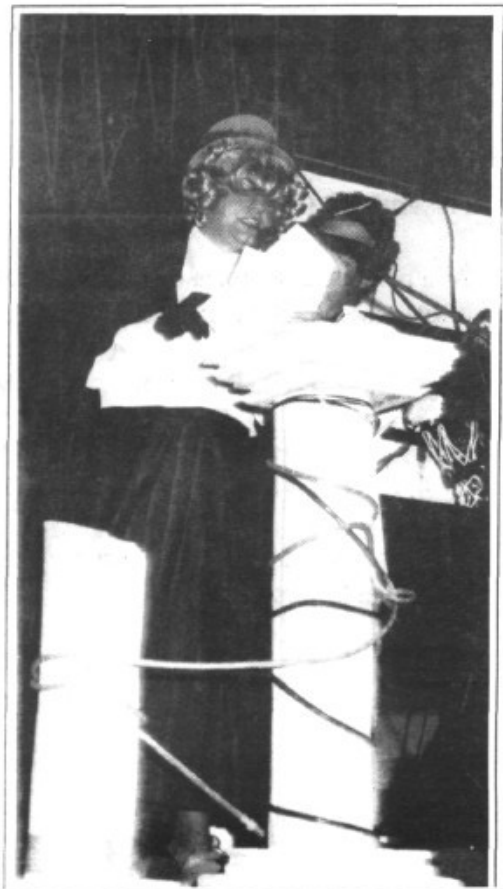




ENTERRO

Amics
de sa Sardina





QUIN TEMPS AQUELL

Dolça vellesa daurada,
quin temps aquell tant preuat,
amb quin goig ets recordada
primfilant el temps passat.
Na Toninaina filava
vell de llana llepissat,
el fil al fus enganxat
donant voltes *disfrutava*;
la filava entre genolls
i a ull de sol aplegaven,
els vellets enraonaven:
"Que llargs deixen es rostois,
s'anyada torna no res
se perd sa mitat des gra".
Solanda, Son Juny, Meià
lluïten per veure el pagès
llaurar aquestes saons;
és diferent d'aquell temps,
tot anava bo amb els fems
i l'aixada en els braons
llavors no era així.
Els veïns deïen entre ells
si s'omplien els ocells

dels grans caiguts pel camí,
i allà al carrer dels molins
hora baixa a la rotlada,
resaven també els padrins
a nostra Verge estimada.
Toques les avemaries!
Tots junts solien resar
amb el capell en la mà
i *a retiro* haurem d'anar
deixant nostres correrries
mirant cap a l'horitzó
canutsant la codolada.
Verge del Consol aimada
som vostre feel servidó
ajudau-me per favor
a pujar l'escalonada
i en ser dalt l'esplanada,
Mare de consolació,
es trenqui mon cor d'amor,
oh! estel de la matinada.

Bàrbara Matas Sastre

Assemblea OCB Sant Joan

A la passada assemblea de l'OCB de Sant Joan de dia 26 de gener de 1990 fou elegida la nova junta directiva, la qual quedà de la següent forma:

President:	Miquel Company Florit
Vice-president:	Arnau Company Matas
Secretari:	Andreu Bauçà Bonet
Tresorer:	Gracià Sànchez Font

Així mateix, fou elegit el nou consell de redacció de la revista *Mel i sucre*, el qual quedà constituït per les següents persones:

Gracià Sànchez Font
Guillem Florit Caimari
Joan Sastre Joan
Joan Font Roig
Joan Moratinos Jaume
Mateu Sastre Joan

MEL I SUCRESPORT

Increïble, el Sant Joan reviscola i goleja



Ningú no s'hauria imaginat mai que en només tres partits, i després dels que havia realitzat, el nostre equip marcaria la friolera de onze gols (11) i que els guanyaria tots tres, evidentment. Si no ho creieu llegiu els diaris corresponents i ho veureu. L'equip sembla que, a la fi, ha trobat la porteria contrària i l'ha forada a pler. Això, com us podeu suposar ha fet que el Sant Joan deixàs el tercer lloc de la coa i hagi pujat a mitjan taula. Però, la realitat és que, encara que hi hagi hagut molts de gols, el joc no ha estat tan excel·lent com els resultats haurien d'indicar, i per més *inri*, la qualitat de la categoria és molt inferior a la de l'any passat —recordau l'Altura, el Santa Maria, l'Alcúdia... De tota manera, l'afecionat està molt content perquè ja pot veure guanyar el seu equip.

Durant aquesta darrera mesada el Sant Joan ha disputat tres partits. Els contrincants han estat: el Lluçmajor, líder de la categoria, l'Ariany i el Colònia. Les victòries han estat clares i contundents. Ningú no ho esperava. Suposam que la cosa continuarà en aquesta línia ascendent i que al final de la lliga el Sant Joan quedarà el més amunt possible de la taula classificatòria.

A principis del mes de febrer rebérem la visita del Lluçmajor, líder. El Sant Joan li foté un correctiu de tres gols. Increïble. El Lluçmajor semblava el darrer classificat. El partit fou rodó.

En Xisco Batxà, en Tomeu Móra i en Miquel Fullana foren el golejadors.

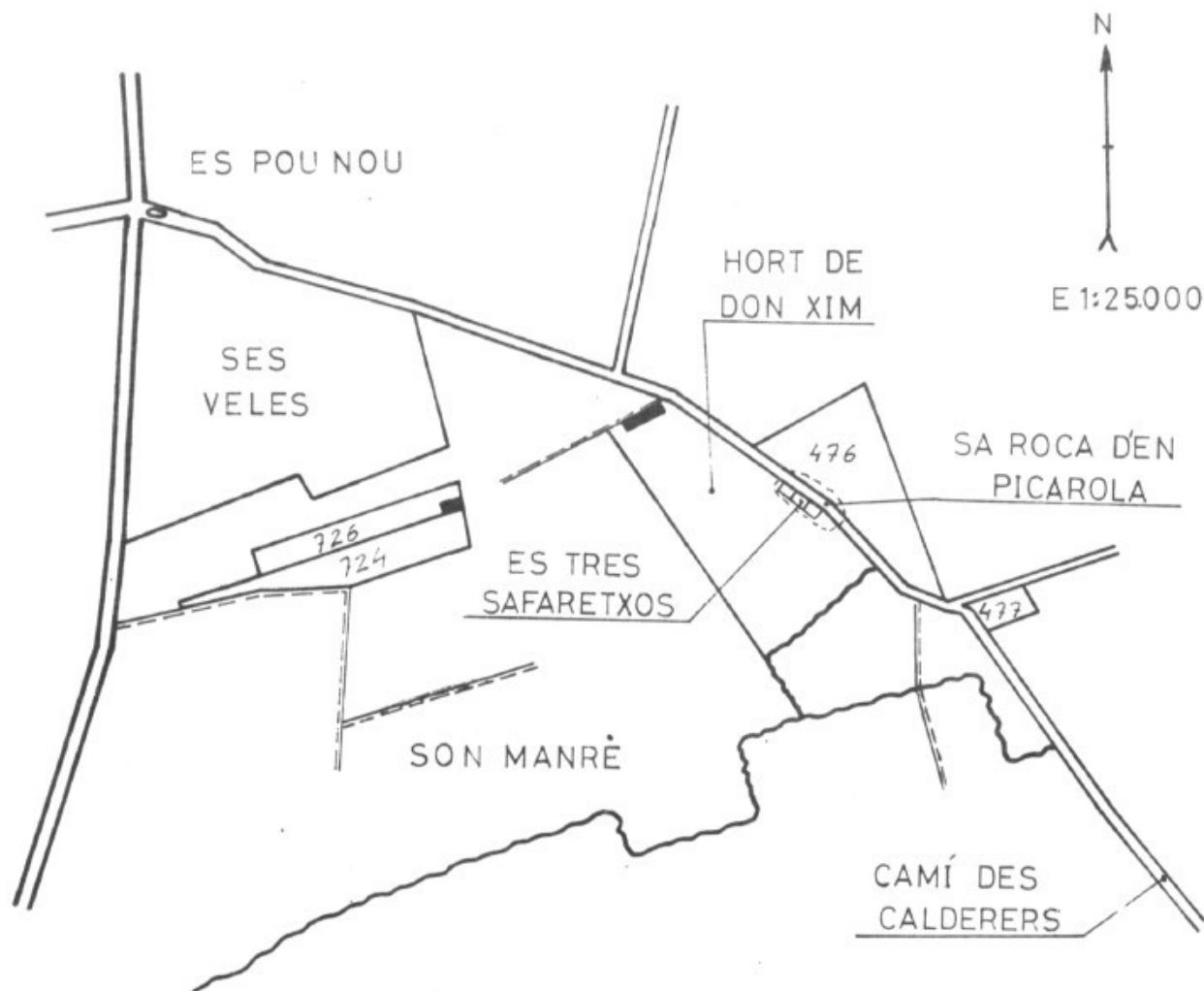
Després d'un diumenge de descans el Sant Joan visità el camp de l'Ariany. El nostre equip no jugà excessivament bé, però el resultat fou d'un a quatre al nostre favor. El golejadors foren en Xisco Batxà, en Guillem Pagès i en Biel Jaume. Els jugadors de l'Ariany es feren el quart gol. Després d'aquest partit les cares dels jugadors ja no eren les de sempre. A la fi s'havia guanyat un partit fora camp.

El primer diumenge de març el Sant Joan derrotà per quatre a un l'equip del Colònia, al qual superà en la classificació. El partit fou mogut i des d'un bon començament es podia veure que el nostre equip sortiria victoriós de la batalla. Els golejadors foren: en Xisco Batxà, n'Amadoret i en Guillem Pagès, en dues ocasions. Cal recordar que el Sant Joan fou sancionat amb una pena màxima que en Joan Beina s'encarregà d'aturar en dues ocasions. També convé recordar que l'entrenador no assistí a aquest partit per malaltia, la qual cosa no es féu notar gens ni mica.

A la fi sembla que el rumb del Sant Joan ha canviat una mica i que el fet de trobar porta sempre soluciona la majoria dels problemes que un equip pugui tenir.

El Ciutadà

TOPONÍMIA SANTJOANERA: SA ROCA D'EN PICAROLA I SA POTADA DES CAVALL DEL REI EN JAUME



No cal insistir en el valor que hom concedeix a la toponímia com a font inesgotable dels estudis més diversos.

D'aquestes caixes tan útils de la toponímia, voldríem donar a conèixer una sèrie de topònims directament relacionats amb les llegendes anomenades etiològiques.

Aquest tipus de llegendes s'han mantingut en la memòria col·lectiva gràcies a la presència material del lloc geogràfic a partir del qual expliquen el seu origen.¹

De fet, la toponímia mallorquina és una font inesgotable de llegendes. Coves, pous, fonts, torrents, talaïots, penyals singulars, roques i muntanyes erosionades per la lenta però infatigable natura, són utilitzats com a senyal de lloc on es produí un fet important.

Les marques damunt les pedres són també un exponent clar de l'observació que de temps ancestrals el poble senzill tenia, i explicava el seu origen amb rondalles i llegendes bellíssimes, moltes d'elles arreplegades i relatades per mossèn Alcover.²

És concretament d'aquestes marques damunt les roques on les recerques toponímiques efectuades fa pocs anys, han fet aflorar una sèrie d'ells, dels quals parlarem tot fent una passada per l'espai geogràfic de la nostra illa.

La religiositat popular, tan arrelada a Mallorca, ha produït un nombre elevat de llegendes religioses que, per explicar el fet, a moltes d'elles han servit les marques damunt les roques:

Ses Ditades de la Mare de Déu del Cocó: Al terme de Lloseta, a l'ermita del Cocó. En aquestes mar-

ques damunt la roca, la gent els atribueix propietats curatives; si el pelegrí les toca el dia de la festa de la Verge, cura els padastres.³

Es Peu del Bonjesús: Roca a flor de terra on hi havia una petjada; situada enmig del camí que puja al puig de Bonany, a la sortida de la vila de Petra. Segons un informador, ⁴ fou arrabassada o tapada degut a unes millores que es feren al camí l'any 1934.

Es Peu de sant Cristòfol: Es localitza al terme d'Algaida, en un lloc anomenat es Porrassar. És una clapa de sis palms de llarg que té la forma d'una petjada. La rondalla conta ⁵ que sant Cristòfol travel·là dalt del puig de s'Heretat i caigué a es Porrassar deixant senyat el seu peu. Hi ha mares que hi duen els infants a provar de caminar perquè diuen que n'aprenen més prest.

Del dimoni sabem que passà per Esporles: Ses potades del Dimoni; també hi ha sa Culada del Diable.⁶

Del seu pas per Montuiri, al camí vell del puig de Sant Miquel hi deixà l'empremta que anomenen sa Potada del Dimoni.

Al nostre terme hi ha la conegudíssima *Roca del Dimoni*, al lloc anomenat *ses Roques* o *sa Comuna*.⁷ És un enforinyall de devers un palm de fondària i de diàmetre, a la galta d'un enrocat. Algú diu que escoltant a cau d'orella al migdia en punt, se sent una remor.

A la vila veinada de Sineu hi ha, al lloc anomenat *es Cocons* —camí de Sant Joan a Sineu— sa culada que els santjoaners pegaren quan intentaven endur-se'n el campanar de l'església.⁸

De gegants, se'n contenen de bones; sovint és el seu peu descomunal que ha enclotat la roca: *sa Potada des Gegant* als afores de ses Salines i a la possessió de Son Obra, al terme de Porreres.⁹ És famosíssima *sa Sopegada des Gegant* a la possessió de Galdent, al terme de Llucmajor. Espècie de portell d'una cinquantena de metres d'amplària a una petita serra prolongació del puig de les Bruixes, al terme de Llucmajor i que és molt visible des de la vila llucmajorera.

"Conten que un gegant que capllevava per allà la duia molt d'un altre gegant de Cabrera.

"Un dia s'apedregaven i se tiraven unes rocas-

ses com un parei de carros envelats.

"Una d'elles va caure dins Son Julià, i encara hi és, que fa feredat de grossa.

"L'homo, quan la tirava, feu tal estrai que pega resquillada, sopega i amb so dit petit d'es peu fer en aquella cresta: en botí un talabant feres i quedà aquella osca, que per això se diu sa sopegada des gegant".¹⁰

Una altra versió és la que conta el pare Estarelles: "sa Sopegada des Gegant ve de la llegenda que diu que, quan al món hi havia gegants, una vegada un d'aquests monstres perseguia una geganta i ja estava per agafar-la, amb un llongo volgué atrapar-la amb tan mala sort que amb un peu va ensopegar amb el cim de la petita serra escapollant-la i obrint un portell".¹¹

També famós és *es Macolí des Gegant*, una rocassa que caigué de la sabata d'un d'aquests monstres que habitaven pel puig de Sant Salvador, de Felanitx.¹²

La figura del Rei En Jaume ha romàs amb tant de relleu dins la memòria popular que dins l'ànima del poble mallorquí ha brollat tot un enfilall de contarelles sobre les èpiques gestes d'aquell mític rei i el seu cavall.¹³

Potades d'aquell cavall fantàstic quedaren gravades a *Son Cos* de Marratxí i a *es Cociois* —llogaret de Santa Maria—, d'un llongo es tirà al Castell d'Alaró, on també quedaren gravades les mateixes potes d'aquest cavall.

Una altra vegada, estant damunt el puig Major, afinà moros per devers Inca i, d'un llongo es plantà a sa Costa des Molins, darrera el convent de les monges, on quedà sa Llenegada des Cavall del Rei En Jaume.

La carrossa del Rei En Jaume pujà al *puig de ses Bruixes* —devora el puig de Randa— a foragitar les bruixes. De tant de pujar i davallar la carrossa per aquell puig, les rodes regataven tant aquell coster que, de llavors ençà, són visibles.

Del desembarc del Rei a l'illot del Pantaleu nasqué *sa Pica des Cavall del Rei En Jaume*. Aquesta pica, situada a la vessant de ponent de l'illot, era la pica on abeuraven el cavall del Rei.¹⁴

Al terme de Binsissalem trobam *sa Pota del*



CAIXA DE PENSIONES

"laCaixa"

Agència
SANT JOAN

BAR RESTAURANT
SA TORRE DE S'AIGO

menjars
dinars
sopars



c/ de l'Amistat, sn tel. 52 63 00 Sant Joan

Rei, situada a l'entreforc del camí de Bellveure amb el camí de Reguer. Conten que el Rei hi passà i el cavall pegà una coça a la pedra i feu un forat. La gent l'hi atribueix propietats curatives; si hom hi posa el peu, cura de cansament o dolor de peus.¹⁵

Sa Potada des Cavall i *ses Potadetes*, al ter-me d'Esporles, constaten la presència del mateix cavall reial.¹⁶

Al nostre terme, també hi hem localitzat l'empremta del cavall reial. Estava situada a una terrassa, anomenada *sa Roca d'en Picarola*, avui desapareguda, al camí dels Calderers.¹⁷

Aquesta roca (vegeu plànol), condicionava el pas dels carros i altres vehicles, ja que feia un estret. Desconeixem les dimensions de *sa Potada des Cavall del Rei En Jaume*, així com la ubicació a l'esmentada *Roca d'en Picarola*. Tampoc no hem pogut esbrinar si existeix alguna llegenda que hi digui la seva sobre el pas del Rei per terres santjoaneres.

Tornant a *sa Roca d'en Picarola*, direm que el malnom *Picarol* o *Picarola*, que identifica aquests bocins de terra, està documentat a l'any 1795¹⁸ en un *Llibre de Talles* per contribuir les despeses de la construcció de la fonteta de Consolació, on hi trobam la nissaga dels *Picarola*:

- Mateu Ferré de Joan Picarola: 3 sous, 5 diners.
- Miquel Ferré de Joan Picarola: 1 sou, 4 diners.
- Maria Ferré de Joan Picarola: 2 diners.

- Guillem Ferré de Mateu Picarola: 1 sou, 11 diners.

De la seva ubicació ens en parla un document de l'any 1798, en el qual l'Ajuntament de Sant Joan repartia el quarters de pastures del terme: "*Se dona per quarter a Fedelic de les Rotes i a Francisca Gaià, el quarter de Son Perdut dividida entre los dits qui conté el camí del Contatge fins als Calderers i fins a les Rotes d'en Picarola*".¹⁹

A l'amillament de l'any 1864²⁰ els propietaris i l'extensió dels seus bocins eren els següents:

- I-477: Guillem Bauçà, Ros, 75 destres.
- I-726: Guillem Mas, Morlà, 1 quartó, 62 destres.
- I-476: Miquel Fiol, Sabater, 1 quartó, 70 destres.
- I-724: Rafel Gaià, Serení, 1 quartó, 98 destres.

També hi figura un contribuent de malnom *Picarol*, Josep Mayol, que vivia al carrer de la Raval i tenia una altra casa al carrer Que No Passa, núm. 11.

Aquestes notes exposades no són més que una part petitíssima de les nombroses llegendes etiològiques que han cristal·litzat en topònims a la malmenada i sofrida terra nostra. Una recerca més profunda i minuciosa de Mallorca entera, ben segur que traurà a llum moltes més d'aquestes fantàstiques visions, atribuïdes a la imaginació del poble.

Francesc Canuto i Bauçà

NOTES

1. *Mallorca, terra de fantasies populars: les llegendes*, per Maria Antònia Albertí Campins i Maria Francesca Sureda Vallespir, in "Lluc", núm. 739, p. 10.
2. *Rondaies Mallorquines*, per mossèn Antoni Maria Alcover. Vol. V i XXIV.
3. M.A. Albertí Campins i M.F. Sureda Vallespir, op. cit., p. 10.
4. Comunicació oral de Miquel de Son Xabellí, de Petra.
5. A.M. Alcover, op. cit., vol. XXIX, p. 80.
6. La toponímia del terme municipal d'Esporles i la seva rodalia, per Onofre Rullan Salamanca. Però hem fet la transcripció dels topònims de l'article *Marques sobre la roca i toponímia: l'itinerari d'un gegant*, per cosme Aguiló, in "Felanitx", núm. 5 (abril 1986), p. 3.
7. Terres comunals a ponent de la vila foren subhastades a l'any 1860.
8. A.M. Alcover, op. cit., vol. XXIV, p. 72.
9. C. Aguiló, op. cit., p. 3.
10. A.M. Alcover, op. cit., vol. XXIV, p. 64.
11. *Records de ma infantesa* (1984), per Antoni Riera Estarells, p. 193.
12. A.M. Alcover, op. cit., vol. XXIV, p. 23.
13. Id. id. vol. V, p. 102-116.
14. Comunicació oral de Gaspar Castell, de *sa Dragonera*.
15. Publicat a "Pobles", suplement col·leccionable del "Diario de Mallorca", 23-9-1988, p. 8.
16. C. Aguiló, op. cit., p. 3.
17. Comunicació oral de Guillem Mates, Puig, i Tonina Gual, de son Tei.
18. *Llibre del Repartiment de la contribució per la fàbrica de la fonteta de Consolació de l'any 1795*, transcrit a "Documenta" per Ramon Gayà, p. 289.
19. Arxiu Municipal de Sant Joan. Actes 1790 a 1814, transcrit a "Documenta" per Ramon Gayà, p. 408.
20. Arxiu Municipal de Sant Joan. Amillament de l'any 1864.

Nota aclaratòria sobre ses Veles

Finalitzada la redacció de l'article sobre *ses Veles* (*Mel i Sucre*, núm. 115, gener 1990), ha arribat a les nostres mans un recull de toponímia del continent: *Llibre del Capbreu del Castell de la Geltrú*, de l'any 1591 (Butlletí d'Onomàstica, XXXI, pàg. 29). A la relació alfabètica dels topònims hi hem localitzat el *Camp de la Vela*, la qual cosa ens demostra que aquest substantiu no és exclusiu de les nostres illes, com erròniament havíem suposat.

F.C.

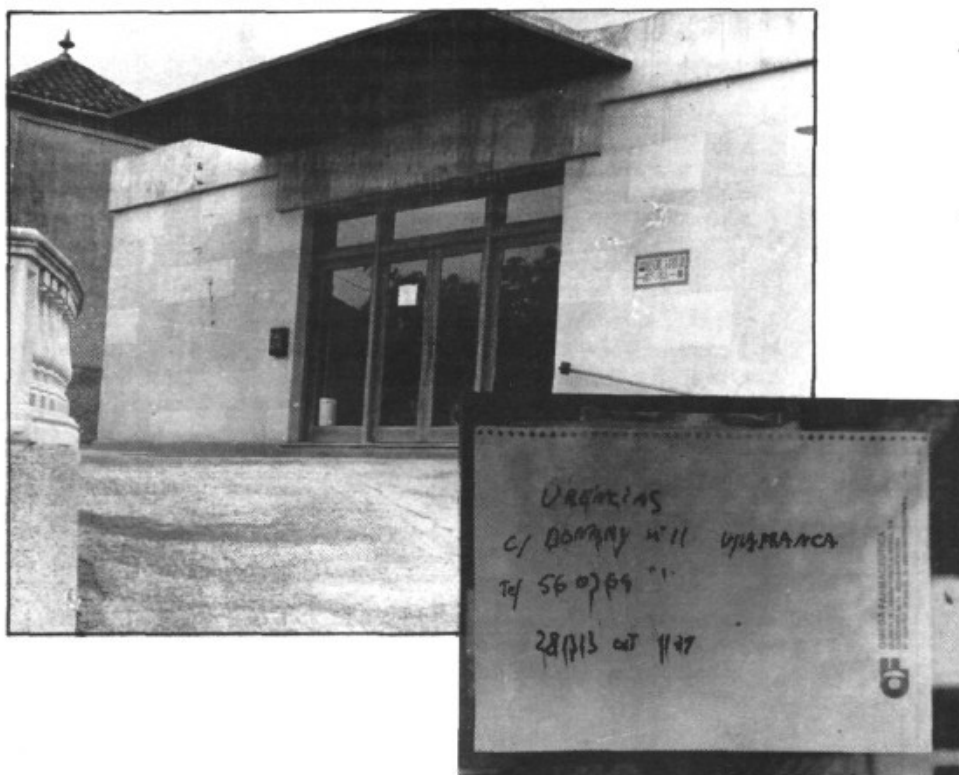
mel i sucre, dolcet dolcet

■ Alguns partits polítics del poble comencen a prendre posicions amb vistes a les pròximes eleccions locals. Una de les formes que intenten utilitzar per aconseguir més vots és la d'anar-se introduint, a poc a poc, a diverses entitats locals, fins a copar-les totalment. Em referesc, en aquest cas, al Partit Popular, que intenta controlar l'Associació de la Tercera Edat — per qualche cosa el número u del PP és al mateix temps president de l'Associació—, i a les restes d'UM, que intenten ficar-se a marxes forçades dins el Club Temps Lliure, mitjançant l'aclaparament d'un protagonisme mal dissimulat. Els altres partits polítics del nostre poble, mentrestant, o no existeixen o, el que és pitjor, viuen a la lluna.

■ La metgessa de Sant Joan cada dia és més protagonista d'alguns rum-rums. Darrerament molta gent es queixa del servei i la mala atenció que presta. Mal servei perquè moltes vegades és molt mala de localitzar. Mala atenció perquè també de vegades la seva manera de parlar amb la gent i tractar-la és molt deficient, sobretot si tenim en compte que per ser metge s'han d'haver cursat estudis universitaris. Tot això contrasta amb la ceguesa del nostre Ajuntament cap al no compliment de deures tan primordials com el de la residència a la nostra vila del metge titular, i els embulls i falsedats que la titular ha emprat per

aconseguir la plaça. Sorgeixen sempre unes preguntes clau: Hi guanyen res alguns membres de l'Ajuntament amb aquesta situació? Per què es cometen i no es denuncien tots aquests fets? A canvi de què?

■ Continuant amb el tema de la metgessa parlaré d'una altra cosa curiosa. Dic curiosa perquè, tot i que els matins només té pressa per acabar de passar consulta com més aviat millor, alguns horabaixes, la cosa canvia. Aquests horabaixes la metgessa es torna a traslladar al nostre poble, obri el consultori al Centre Sanitari!! i espera que hi arribin els pacients. He sentit dir que els que hi van a



passar visita són els que li paguen les tan il·legals iguals mèdiques. També en aquest cas hi ha preguntes per fer: Per què presumptes tasques privades es fan a un local públic?

Per què els matins quasi s'engega els usuaris del servei, si l'horabaixa ha de tornar a obrir? Qui és el responsable?

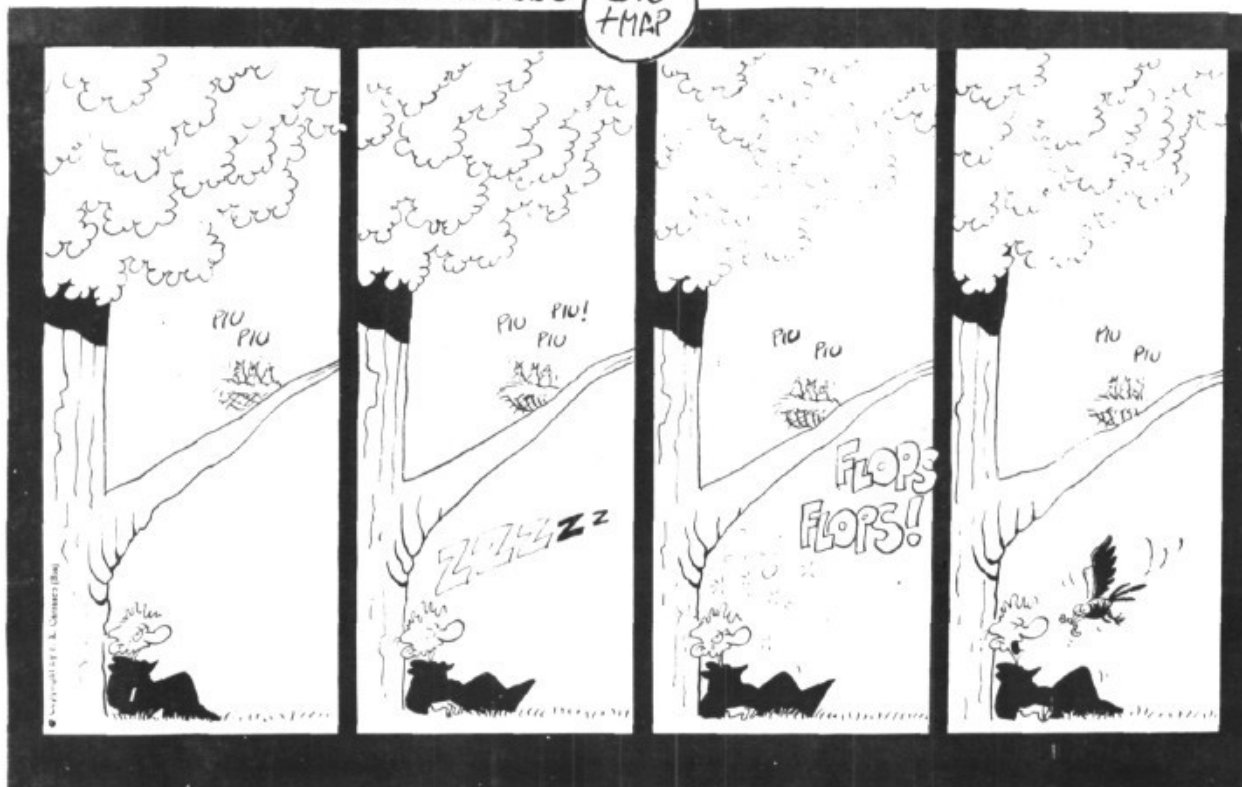
■ Ja en vaig parlar l'any passat. Mentre l'Enterro de la Sardina va ser un acte quasi espontani d'uns quants clients del pub Tres Dos, tothom "benpensant" va dir que era cosa de quatre perduts. Ara que l'acte ha agafat una força impressionant i mai no esperada, tots es barallen per sortir a les fotos, començant pel

batle i continuant per la resta de membres de l'Ajuntament, tots hi participen i ho fan amb la fe dels nous jueus conversos. Aquesta actitud contrasta amb la que quasi cada any es té amb els quintos i les seves tradicions. També convé destacar aquestes ganes d'aconseguir vots i control al preu que sigui i fent els papers que faci falta.

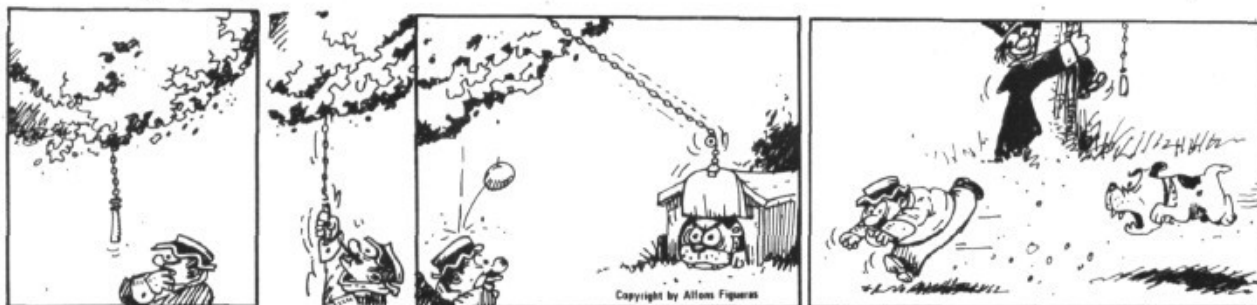
Joan Bauçà

SOLAMENT SUSO

Bie
+MAP



mister hyde Figueras



CARTA AL DIRECTOR

Des d'aquí voldria puntualitzar la carta del Grup Mixt del Parlament de Balear publicada al número 116 d'aquesta revista.

Que jo m'equivoqui quan afirm que el senyor Ricci va votar a favor de la urbanització d'un tros de sa Canova d'Artà, quan era diputat del CDS, i això no sigui veritat, no afecta en absolut el contingut de l'article a què ell es refereix. L'article en qüestió tractava de la protecció dels espais naturals en general, del creixement zero i de cala Mondragó en particular. No afecta per res el seu contingut el fet que el senyor Ricci votàs a favor o en contra de la urbanització de sa Canova d'Artà.

No crec que el meu article pugui haver afectat de cap de les maneres el futur polític del senyor Ricci, ni la seva reputació a Sant Joan. Crec que per aquí poca gent sap qui és el senyor Carles Ricci o què és el Grup Mixt del Parlament Balear, ni qui el forma. A més, fins ara, els votants del senyor Ricci són a Menorca. No crec, per tant, que un article a una revista del Pla de Mallorca pugui perjudicar greument la seva carrera política. Si qualche cosa ha de perjudicar-la ha de ser la seva pròpia actuació, no el que digui un cronista local.

Per acabar, tot i reconèixer l'errada, voldria dir-li

que si poguéssim comptar amb algunes secretàries que ajudassin a cercar informació i comptàssim amb una hemeroteca aquest error possiblement no hauria comès aquest error. Però de moment el *Mel i Sucre* no disposa de doblers per a aquestes seccions, a diferència del Grup Mixt del

Parlament Balear, que sí té recursos per mantenir una certa organització. Tot arreglarla amb una mica d'ajuda per la seva part, ja que al cap i a la fi només són doblers públics i cadascun de nosaltres els aportam un poquet.

Andreu Bauçà



Març 1990

«Balears: sentiment de poble»

Quan el poble veu que els problemes se solucionen més aviat,
Quan reclama més autogovern,
Quan els ciutadans senten com a pròpies la seva cultura i la seva terra,
Quan lluiten tots junts per millorar la qualitat de vida, els serveis públics i l'ajuda als més necessitats,

Quan el poble balear reconeix que les coses es fan millor des d'aquí,
Quan comprova que les institucions de la nostra autonomia són més efectives,
És perquè hi ha un autèntic, un verdader
SENTIMENT DE POBLE

Comunitat



Autònoma

de les Illes Balears

TROSSOS

LA PINTURA DE L'ALTAR

Aquesta obra pictòrica de Pedro Barceló segueix els canons de les grans obres del Renaixement italià dels segles XIV i XV. La forma, molt senzilla i austera, es basa en la predominància de la línia i del color: l'exaltació d'aquests elements per donar importància a les figures individuals i als paisatges. D'altra banda, hi ha una superposició de plans per donar una idea de perspectiva i profunditat. El tema segueix igualment uns criteris d'escola, que inspiraran a una sèrie d'artistes a realitzar figures pictòriques de distintes formes i a distints indrets. Aquest típic contingut temàtic propi del temps renaixentista, també presenta influències sociopolítiques del temps en què es féu l'obra; així, aquesta se'ns presenta en una època de marcada influència religiosa que molt sovint estava lligada als plantejaments polítics de la seva realització.

En definitiva, aquesta obra mural —tot i la seva bellesa formal— obeeix a uns canons estilístics impropis del temps de la instal·lació de l'obra, el 13 de juny de 1937, i on el vincle més important és el de l'exaltació dels valors religioso-morals, àvidament reclamats durant la Guerra Civil i el posterior règim franquista.

Els quatre quadres que conformen la pintura mural de l'altar de l'església de Sant Joan varen ser pintats per Pedro Barceló. Es tracta de pintures de grans dimensions, fetes a l'oli damunt tela.

1939: Benedicció de l'església de Sant Joan. El quadre del frontis superior va ser pintat abans (l'any 1937). Representa la Glòria de sant Joan Baptista al Cel. Hi ha tota la Cort celestial amb una representació de totes les classes de Benaventurats. Les seves mides són 9 metres de llarg per 5 metres d'alt a la part central.

1946: Pedro Barceló pintà el tríptic de baix, on es representa la vida del sant: naixement, predicació i martiri.

(Per a més informació, consultau el monogràfic de Mel i sucre dedicat a l'església de Sant Joan)

M. Company
G. Florit
M. Sastre

Detalls de les pintures: Representació, entre els Benaventurats, dels guanyadors de la guerra: falangistes, requetés i soldats nacionals. Representació de Déu Pare. A l'altre pàgina, La pintura central i el tríptic de sant Joan.



DE L'ESGLÉSIA

HISTÒRIA



INTER NATOS MULIERVM MAIOR



TESTAMENT DE LA SARDINA 1990

És sa meua voluntat
que enguany el meu testament
per donar-lo entenent
estigui ben redactat.

Essent notari en Noranta
el meu testament vaig fer
el vint-i-set de febrer
de l'any mil nou-cents noranta.

Com que vull que el testament
no el me puguin impugnar
declar i així ho faig constar
que tenc bé es coneixement.

Vaig néixer en aquesta vila
deu fer ara vuitanta anys,
som filla d'Antoni Pains
i de na Jerònia Enfila.

Som casada cinc vegades
i de tots vaig enviudar:
d'en Mussolat, d'en Safrà,
d'en Cuc, d'en Pua i d'en Bades.

De tots ells vull apuntar
que no tenc cap successor;
per això des meu moixó
i des béns puc disposar.

No deix res a cap parent
però sí als santjoaners
distribuïts per carrers
com veureu al testament.

Man i ordén a na Llucia
que em tenguí sempre present,
que llegendesqui el testament
i ho faci per obra pia.

El primer legat serà
pes del carrer del Progrés,
les don tot es Calderers,
Son Santos i es Mitjà Pla.

També es de s'Escaleta
per parts iguals ells tendran
es bocins de Son Duran
i lo meu de dins sa Pleta.

Es del carrer dels Molins
i també es del Major,
ses vinyes de Son Baró
les bastaran per fer vins.

An es del carrer de l'Ermità
i també an es de Solanda,
les don una i altra banda
de lo que tenc a Meià.

An es del carrer de l'Amistat
les don part de dins Son Gual,
an es del Ramon y Cajal
de Son Perdut la meitat.

Tots els del carrer del Sol
i els del carrer de les Monges

les vull donar ses taronges
des Ca Tos i des Pujol.

Es del carrer de Miranda
plegats amb sos de la Unió
es repartiran es conró
que jo tenc a dins Solanda.

Pes del carrer de Ciutat
i pes de Consolació
Son Gurgut i es turó
que tenc devers es Cremat.

Es del carrer Bellavista,
perquè no quedin darrera,
me pareix que amb sa Galera
s'espaïaran bé sa vista.

Per tenir qualche conhort
i fugir de ses papalles,
es del carrer de les Parres
sempre a Son Riutort.

Es que viuen als Bons Aires,
veïnats de tota la vida,
s'Almudaina, sa Bastida,
Son Manré i Ca na Paraires.

Es veïnats de la Raval,
que sempre han estat feiners,
tendran es meus garrovers
sempre a dins es Rafal.

An es del carrer del Vent
i es de la Sinya també,
es quartons de Can Fosser
i botelles d'aiguarent.

Lo de Son Pere Tià
i es bocins de Son Tomàs
seran pes del Rector Mas
i es veïnats del Revellar.

De lo de ses Baronies,
tres parts d'allò se'n faran
pes de Petra i Sant Joan
i pes del carrer Socies.

Aquella finca garrida
que jo tenc a Son Vivó
repartida a un quartó
pes del carrer la Bastida.

Es quartó de Can Aiet
pes carrer de Manacor
i sempre una figa flor
colliran quan fugi es fred.

Amagats per por d'un llamp
i de tota tempestat
lo que hi ha a Son Amagat
serà pes del carrer del Camp.

Perquè tenguin bon resguard
i duguin vida senyora
vull donar Son Amadora
an es del Pare Ginard.

Es veïnats del carrer Nou,
perquè no es puguin queixar,
per tots ells les vull donar
Son Dixopta i es Pou Nou.

Es del carrer Belisari
i es de Francesc Oliver
repartit va Son Cotxer
i es Castellots, quin rosari!

Es del Frare Vallespir
i també es del Joan Mas
que me cuidin es fanàs
que tenc a Son Xebel·lí.

Per l'honor Toni Oliver
i Gaià dels Calderers,
que tenguin ets ametlers
sempre a Son Garrover.

Perquè no patesquin fred
i puguin collir una pruna
es veïnats del carrer Lluna
que tenguin tot s'Hostalet.

Vull donar amb gran encert,
perquè s'ho han merescut,
Son Esteve i Montagut
an es del carrer Desert.

An es del carrer Llevant
i es del carrer Mirador,
repartit Son Barceló,
Son Guallet i Calicant.

Es del Mestre Rosselló,
perquè no facen sa llosca,
jo les don sa Cova Fosca
i de Son Font un quartó.

Es del carrer d'aquell puig
de Sant Onofre, les convé
que cuidin Son Castanyer,
Ca na Coca i Cugulutx.

Es melons que hi ha a Horteta
i es turó de Ca na Corb
seran pes del carrer Tort
i manetjaran sa xapeta.

Pes del carrer de la Pau,
que pocs habitants hi ha,
crec que amb lo de l'Alzinar
tendran bastant de sarau.

Per tenir llenya pes forn
i guanyar qualche pesseta
an es del carrer Migjorn
jo les don Son Pastereta.

Es quartons de Son Ramon
i es camí de ses Casetes
seran per ses veïnades
del carrer Jaume Segon.

Es del carrer de la mestra
Francesca Joan i Bauzá
les don per poder sembrar
an es Clotal una destra.

I sa Costa d'en Pavana
repartida haurà d'anar
pes de l'Econom Bauzá

i pes de la Tramuntana.

Per tenir un prebe coent
es la meua voluntat
que lo del Rafal Aixat
sigui pel carrer Ponent.

Pes del Ramon Llull m'importa
que tenguin molt per sembrar,
les vull donar Son Fluixà,
Son Comelles i tot Horta.

Me pareix que molta llauana
he donada a totes hores,
que se quedin Can Tocahores
es veïnats de la Beata.

Es de la plaça del Rei
que tenim actualment,
segons aquest testament
que tenguin tot es Camp Vell.

Perquè mengin carabassa,
que amb cuinat sol anar bé,
es del Rei Jaume Primer
tendran lo de Son Rabassa.

Pes veïnats de la Princesa
una cosa les convé:
les donaré Son Garrover,
es que era de sa Marquesa.

Pes del Mestre Mas vull dir
que no sé que els he de dar,
Son Fortuny i Son Munar,
lo de Son Coll i d'Hortí.

Pes del carrer Consistori
que sempre m'alcen es puny,
si sembren bé dins Son Juny
mai les faltarà collori.

De bocins no en queden pus...
no pensava en so quartó!
es de la Constitució
que tenguin Can Bon Jesús.

Des doblers no n'he parlat
i ordén que tot es moixó
vagi a s'organització
pes treball tan encertat.

Nomèn hereu universal
de la resta des meus béns,
tant des futurs com presents,
es Amics del Carnaval

imposant per condició
que l'any que ve aquest dia,
amb salut, pau i alegria,
puguem fer una altra edició.

I firm davant es Notari
sa darrera voluntat,
testimonis han estat
es Batle i es Secretari.

I jo, es Notari Noranta,
complint la legalitat,
don fe que ha estat redactat
el testament i escoltat,
dia, mes i any indicat
en aquesta vila santa.

AGENDA - MARÇ

Natalicis

Margalida Català Mas (14-02-90)

Defuncions

Catalina Matas Munar (02-12-1901 / 22-01-90)

Noces

Apotecaries de Guàrdia

Març (Diumenges)

Dia 4: Sant Joan

Dia 11: Vilafranca

Dia 18: Petra

Dia 25: Sant Joan

Benzineres

De dia i de nit:

Víñas (Manacor, cta. d'Artà)

Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diumenges:

Víñas (Manacor, cta. d'Artà)

Febrer (Manacor, cta. de Felanitx)

Marratxí (Inca, cta. de Palma)

Estelrich (Can Picafort, cta. d'Artà)

El Molinar (Palma, Ramonell Boix)

Febrer (Sant Joan, cta. de Manacor. Diumenges matí)

Festivitats del mes

Dia 19: Sant Josep

Dia 25: Quart Diumenge

Esdeveniments del mes

Sant Joan: Quart Diumenge (dia 25)

Palma: Campionat de Mallorca de Vela

Palma: Festival de Música clàssica a l'Auditori

Marratxí: Fira del Fang

Signes del Zodíac

Àries: Continuaràs tenint un bon moment fins a mitjan mes, aprofita doncs els primers dies.

Taure: Hauries de posar en pràctica allò que has decidit i que de totes formes no et servirà per a res.

Bessons: Sentimentalment t'anirà molt bé, la qüestió monetària serà el punt més delicat.

Cranc: Continues estancat, espavila't i potser milloris.

Lleó: No tenguis por d'allò que te'n fa, sobretot amb els assumptes sentimentals, ja que t'aniran bé.

Verge: L'entrada de la primavera et desbaratarà, ves alerta amb tot el que facis.

Balança: Aquest mes et durà moltes sorpreses si encares amb més alegria i despreocupació la teva vida.

Escorpi: No es preveuen dificultats excessives ni gaire duradores, però ves amb compte amb l'entrada de la primavera.

Sagitari: És un bon moment per aconseguir que escoltin els teus projectes, i fins i tot algun es farà realitat.

Capricorn: L'alteració del teu ritme farà que trobis moltes dificultats en tot el que facis.

Aquari: L'aurèola de despistat la duràs per tot arreu, collons! ves un poc més alerta.

Peixos: La influència de la lluna et comportarà un mal estar general, i poca son.

Telefons d'interès

Bombers:	55 00 80
Metge:	56 03 64 / 28 13 13 (Busca 1179)
Centre Sanitari:	52 63 11
ATS:	52 60 61
Ambulància Montuiri:	64 61 86
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Consell Insular:	72 15 05
Govern Balear:	46 34 50
Centre Meteorològic:	26 46 10
Guardia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
SIAC:	900-321 321

El Temps

Pluviometria:	G. Company	J. Roig
Gener:	84'5	73'0
Febrer: Dia 1	2'4	-
Total	2'4	-

La Lluna

Nova de dia 1 a dia 4.

Creixent de dia 5 a dia 11.

Plena de dia 12 a dia 19.

Minvant de dia 20 a dia 26.

Nova dia 27 a dia 31.

Previsió del Temps

La primera meitat del mes destacarà pel vent i la inestabilitat, després s'estirarà i augmentaran les temperatures més del que és normal.

Agenda Esportiva — Març

Futbol 3 Regional B (partits a Sant Joan)

Dia 4: Sant Joan - Colònia

Dia 25: Sant Joan - Porreres Atlètic

